

Platformscholen geven mening over toekomst vmbo

Eens / Oneens

Het ministerie van OCW laat vmbo-scholen meedenken en meepraten over de toekomst van het vmbo. Twee schooldirecteuren vertellen (alvast) wat hen bezighoudt. Wat kan en moet anders in hun ogen?

‘In het spanningsveld tussen ruimte en regels wil de minister zoeken naar meer mogelijkheden voor scholen om, liefst in een regionaal samenwerkingsverband (...), eigen keuzes te maken in de programmering van het vmbo. Hoe zien de regels er uit die scholen de vereiste ruimte laten en die tegelijkertijd de al even noodzakelijke garanties bieden aan leerlingen, scholen en samenleving?’

Deze vraag beantwoorden was reden voor de minister van OCW de Adviesgroep vmbo in te stellen, zo vermeldt haar website. De taak van de adviesgroep is samen met scholen, vervolgonderwijs en bedrijfsleven zoeken naar ruimere mogelijkheden voor vmbo-scholen om het eigen onderwijsaanbod te bepalen. En vervolgens een breed gedragen advies over de toekomst van het vmbo aan minister Verhoeven geven (zie kader).

De adviesgroep deed een oproep aan vmbo-scholen om mee te denken over de toekomst van het vmbo. De scholen die dat doen zitten in scholenplatforms, waarin diverse scholen met een groene afdeling en groene scholen zijn vertegenwoordigd, onder andere Clusius College Castricum en Groenhorst College Nijkerk.

Stelling innemen

Als voorproefje vragen we naar de mening van de directeuren van deze twee platformscholen. Wat vindt men in Castricum en Nijkerk belangrijke onderwerpen in het vmbo waaraan getoond mag of moet worden? Op het Groenhorst College in Nijkerk bespraken drie groepjes de vijf thema's en bijbehorende stellingen. Vijf mentoren, vijf coaches en het managementteam. Elk groepje onder leiding een van de drie deelnemers aan de startbijeenkomst: coördinator bovenbouw Jaap Boom, coördinator onderbouw Peter Smeets en vestigingsdirecteur Anne Dijk. Voor hem springen de thema's kwaliteit en positie eruit. “Het is van belang dat de kwaliteitsborging naar buiten toe, naar ouders en naar leerlingen, nationaal en binnen school is gewaarborgd. Wij lopen ertegenaan dat de huidige kwaliteitsborging niet strookt met competentiegericht leren. De algemeen vormende en beroepsgerichte vakken worden landelijk geëxamineerd, waarbij met name cognitieve vaardigheden worden getoetst. Wij willen het contextrijke integreren.”

Dijk vindt dat de centrale examens moeten blijven, maar met een andere inhoud. Een deel leg je vast binnen school- en/of landelijke examens, en een stuk is vrij. “Die ruimte zit met name in de regio. Door nauwe contacten en afstemming op het bedrijfsleven. Hij reageert op de stelling ‘Als in de regio bij het vervolgonderwijs én het bedrijfsleven aantoonbaar draagvlak is voor een nieuw (of variant van een) vmbo-programma is dat voldoende waarborg voor kwaliteit’: “Ja, als aanzet. Maar de school blijft verantwoordelijk en mag afgerekend worden op kwaliteit en toetsing.” Hij vindt niet dat ‘Op termijn een gestandaardiseerd portfolio het vmbo-diploma kan vervangen’ en noemt in dit verband de

Verloop advies platformscholen

De door het ministerie van OCW ingestelde Adviesgroep vmbo heeft 24 leden, die betrokken zijn bij het vmbo (o.a. Wilma Brede-wold, ex-AOC Raad). In november 2005 werden alle vmbo-scholen per brief benaderd om mee te denken over de toekomst van het vmbo. Uit de aanmelders selecteerde de adviesgroep 105, sterk verschillende, platformscholen. Tijdens drie regionale startbijeenkomsten in januari werd al flink gediscussieerd over de vijf thema's waarover elke school stelling moet innemen: *kwaliteit, programma, omgeving, positie en randvoorwaarden*. In februari maand bespraken de platformscholen binnen hun school twintig stellingen: vier door de Adviesgroep geformuleerde stellingen bij elk thema. Met wie deze meningsvorming op de school precies plaatsvond, was aan de scholen zelf. Zij rapporteren de adviesgroep over de uitkomsten, die worden verwerkt in een inhoudelijk verslag. In maart vinden vervolgbijeenkomsten plaats (zie agenda / Lezersservice) waarvoor alle vmbo-scholen zijn uitgenodigd. In april 2006 volgt een eerste richtinggevend advies aan de minister. Meer info en stand van zaken: www.vmboadviesgroep.nl

wens om de doorstroom in doorlopende leerlijnen naar alle sectoren meer te standaardiseren, door arrangementen met roc's.

Niet keuzerijp

Een ander thema dat Dijk bezighoudt is positie en functie van het vmbo. Hij vindt dat in weerwil van het soms negatieve imago het vmbo in de regio het juist heel goed doet. De leerlingen gaan met plezier naar school en stromen goed

door. “Het vmbo biedt als een van de weinige schoolsoorten intrinsieke, beroepsgerichte en praktische leer mogelijkheden. Niet leren om het leren, om het resultaat, maar met de instelling iets te doen wat er toe doet.” Sinds de school in Nijkerk sinds een paar jaar met contextrijk, betekenisvol leren werkt, zijn er minder problemen met motivatie en uitval. Nu ook de algemeen vormende vakken meer competentiegericht zijn ingevuld, neemt de motivatie hier voor eveneens toe, vertelt de directeur. Hij is het eens met de stelling ‘Een deel van onze vmbo-leerlingen is niet ‘keuzerijp’ met 14 jaar. Ook in de bovenbouw moeten ze zich zo breed mogelijk kunnen oriënteren.’ Feit is dat in Nijkerk 50 procent doorstroomt naar niet-groen. “Een grote groep leer je kerncompetenties aan, zoals geletterdheid, gecijferdheid,

ict, attitude. Die kun je gebruiken ongeacht wat je gaat doen, om jezelf te ontwikkelen en je werk mee uit te voeren.” Zoals een tweede stelling formuleert is het zaak voor de bb-leerlingen beroepsopleidend te zijn: smal en vakgericht. “Zij hebben lol in het praktische, vaktechnische vaardigheden leren is dan bijzaak.”

Discussie in Castricum

Van de vmbo groenschool Noord-Kennemerland (Clusius College) in Castricum meldden vestigingsdirecteur Wim Huiberts, decaan bovenbouw Gerdie Coulier en leerjaarcoördinator Herman Vossen zich op de startbijeenkomst. Op deze platformschool besprak men de stellingen van de Adviesgroep in een groep bestaande uit drie leden van het managementteam, de vier bovenbouw-

Aan de slag met de stellingen in Nijkerk: Anne Dijk (links), Jaap Boom (achter) en Peter Smeets (midden)

coördinatoren en de onderbouwdirecteur. Zij probeerden stelling in te nemen over de thema’s als vertegenwoordigers van de school en het docententeam. Het thema waar Huiberts graag wat over zegt is programmering. Hij vindt het van belang om maatwerk te creëren voor de leerlingen. “Verplicht vier jaar wis- kunde of nask is geen maatwerk. Dat zijn struikelblokken voor het behalen van het diploma. Waarom geen samengesteld diploma op verschillende niveaus voor verschillende vakken?” On- eens is Huiberts het dus met de stelling dat ‘het huidige programma-aanbod binnen het vmbo voldoende mogelijkheden biedt om maatwerk te bieden aan onze leerlingen.’ Het thema program- →

mering leverde binnen de groep waarin men de stellingen besprak wel discussie op, vertelt Huiberts. Zo kon men het niet eens worden over het 'zo breed mogelijk oriënteren in de bovenbouw'. Sommigen waren het hiermee eens, onder wie hijzelf. "De positie van het vmbo is voorbereidend, dat betekent een brede oriëntatie in de eerste drie jaar." Anderen, die meer aan het 'groene' hangen, konden zich hierin niet vinden. Huiberts: "Ook bij de stelling 'de avo-vakken moeten de praktijkcomponent ondersteunen' moesten we de stemmen staken. Misschien moet je ze juist integreren voor bijvoorbeeld de bbl-ers, misschien juist niet. We kwamen er niet uit."

Flexibele examens

Eens is Wim Huiberts het met de stelling 'De examenprogramma's vmbo moeten naast een landelijk vastgesteld deel ook een door de scholen vrij in te vullen deel bevatten.' Bij de kwaliteitsborging vindt hij een belangrijk punt dat de stages in jaar 3 en 4 via eisen en vaardigheden worden opgenomen in het examenprogramma. Ook kan de directeur zich vinden in de stelling 'Uit oogpunt van kwaliteit moeten nieuwe vmbo-programma's landelijk worden vastgesteld en getoetst via een centraal examen.' "Dit moet dan echter wel flexibel zijn. Op diverse momenten moeten de examens kunnen worden afgenomen, de scholen moet je laten meedenken over het examenprogramma, en naast cognitieve vaardigheden moeten andere vaardigheden worden opgenomen."

Wat betreft het thema 'omgeving' vindt Huiberts een goede aansluiting op het vervolgonderwijs een belangrijk criterium waaraan nieuwe of varianten van vmbo-programma's moeten voldoen, maar niet het enige, zoals in de stelling staat. Een bijdrage aan maatschappelijke deelname is bijvoorbeeld ook van belang. Huiberts hoopt dat uit het advies iets goeds komt, net als eerder bij de taakgroep vernieuwing basisvorming gebeurde. Hij hoopt dat de inbreng van de scholen uiteindelijk een gedragen advies aan de ministers oplevert en vindt het mooi meegenomen dat op scholen weer eens serieus nagedacht wordt over deze thema's. □